

Pedres, papers, pantalles Retrobo inalterat, a Barcelona, el 'Calendari dels pagesos' que acompanyava les sovintejades vivències rurals de la meua infància

Evocació d'un calendari

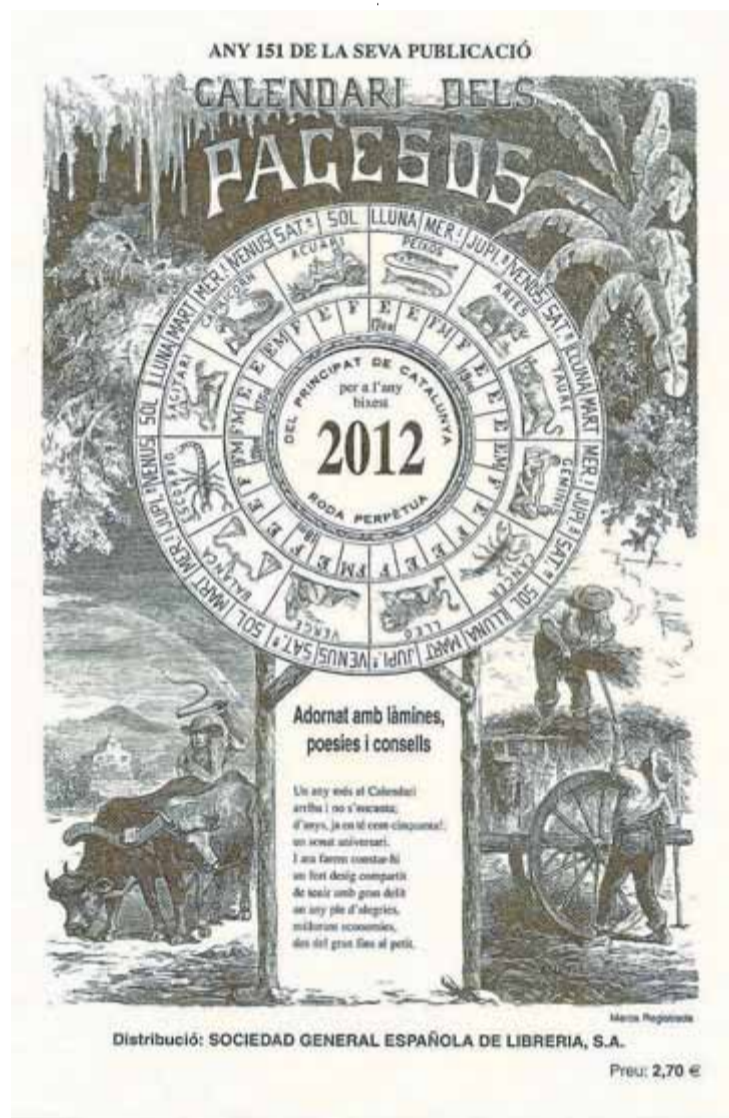
Jordi Busquets

En tenia un record vague, d'aquest *Calendari dels pagesos*. Més del continent, de la seva aparença física, molt característica, que del contingut. De fet, jo mai no l'havia llegit ni consultat; tenia deu o dotze anys i eren els meus tiets que el repassaven sovint. Sobretot ell. Ella s'entretenia més amb un parell de llibres, aleshores ja vells i molt usats, que guardaven, junt amb el calendari, en el calaix d'una tauleta posada a la vora del foc. Un era *El libro de los remedios del virtuoso Fray Anselmo*, estampat originàriament el 1748 a Valladolid i reimprès el 1914. Contenia "recetas fáciles y probadas" per a gairebé qualsevol malura: "Para el mal del bazo (en catalán, melsa)", "para curar la ictericia (fel sobreixit)", "para curar las ampollas (butllofes)"... Ara que ho penso, mai no he sabut perquè el mirava tant, la tieta, aquest llibre, si sempre que ens trobàvem malament anàvem a cal metge.

L'altre llibre tenia efectes més pràctics. *La cuynera catalana* declarava, en el pròleg, el propòsit d'ajudar els "caps de família" a prevenir el "gasto exorbitant que'ls hi ocasionen cuineres capritxoses i ignorants; en primer lloc, pel poc aprofitament i mal ús que's fa d'aquells primers articles indispensables per a coure les viandes, i sego-

nament, per la mala preparació d'aquestes, resultant-ne, per aquests motius, altament perjudicats, no sols els interessos, sinó que també la salut de les famílies". D'autor no identificat, mancat d'alguns fulls, aquest exemplar de la *cuynera* havia estat imprès a Barcelona per Climent Oliveró abans del 18 de juny del 1932: datada aquest dia hi figurava en el llibre una nota manuscrita de la meua àvia, presumiblement la primera usuària del volum.

En puc oferir tantes dades, d'aquests dos llibres, perquè encara els conservo. No passa el mateix amb cap dels exemplars del calendari que, un any rere l'altre, s'anaven amuntgant en el calaix d'aquella tauleta. No puc assegurar, doncs, que el *Calendari dels pagesos 2012* que vaig comprar dimarts passat al Happy Books del carrer Pelai, a Barcelona, sigui idèntic a aquells que entretenien el meu tiet, però s'hi ha d'assemblar molt. Per què sinó, només de veure'l, havia de portar-me aquests records, la portada, tants anys després i en un escenari tan diferent? El fullejo una estona i de seguida m'adono que hi ha de substancialment diferent entre els dos calendaris: l'idioma. El que jo recordava era en castellà; coses del franquisme, naturalment. Però el contingut no ha variat gaire; l'almanac inclou de forma gairebé invariable la mateixa informació, no des dels anys seixanta del segle passat, sinó des de l'aparició, en català, el

El contingut del 'Calendari del pagesos' no ha variat gaire ■ ARXIU

1861: hi ha multitud de dades astronòmiques (els eclipsis o la visibilitat dels planetes), religioses (el santoral o les festes de precepte), comercials (fires i

mercats setmanals) i festives (totes les festes majors, fixes i movibles).

Es complementa amb articles sobre el món rural i la cul-

El 'Calendari dels pagesos' que jo recordava era en castellà; coses del franquisme, naturalment

tura popular. Enguany n'hi ha un sobre la cobla, a la qual s'augura un futur brillant més enllà de la sardana. O un altra sobre les trementinaires, el vell ofici d'anar pel món que les dones de la vall de la Vansa i Tuixent (a l'Alt Urgell) practicaven acompanyades d'una filla o una neta. I si no en tenien cap, cercaven la companyia d'una altra dona o llogaven una nena. Hi ha, encara, un calendari de fruites de temporada, molt interessant ara que a les botigues trobem pomes durant tot l'any. Hi ha, en fi, multitud de refranys, un judici en vers del passat 2011 ("Als hospitals, retallades, / i també a l'ensenyament; / què serà, aïl, de nosaltres, / quan ens trobem malament!") i una previsió gens falaguera per a enguany, inscrita en la roda perpètua de la portada: "Si la Roda ens anuncia / que estèril l'any serà / actuem amb picardia: / l'hem de ben administrar." Doncs això.

Valsos i danses amb la Simfònica del Vallès

Xavier Castellón
GIRONA

L'Orquestra Simfònica del Vallès torna avui a l'Auditori de Girona per donar la benvinguda a l'any nou amb el ja tradicional festival de valsos i danses (19h; 15; 24 i 30 euros), amb la direcció del polonès Mi-

chal Nesterowicz (Wroclaw, 1974), que entre el 2008 i el 2011 va ser director principal de l'Orquestra Simfònica de Xile. El 2008 va guanyar el Concurs Internacional de Direcció de l'Orquestra de Cadaqués.

El programa del concert d'aquesta tarda in-

clourà valsos i altres obres de la nissaga vienesa formada per Johann Strauss i els seus fills Joseph i, sobretot, Johann II, però també d'un compositor actual com ara el polonès Janusz Bielecki, de qui s'interpretaran tres peces de *Relotges*, *Desitjos simfònics* i *Secrets*. ■

La Simfònica del Vallès, a l'Auditori de Girona ■ EDDY KELELE / CLICK ART FOTO